

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, סו)

טוב להגיד ולשיר נ נח נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

שבת כי תבוא

היום הזה נהיית לעם (כו"ט)

מבאר בדברינו פעמים הרבה, שזה כלל גדול בעבודת השם, שצריך להתחיל בכל פעם מחדש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק: "היום הזה נהיית לעם", כאלו היום נכנסת עמו בברית, ובכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, כי באמת כל הבלבולים והנפילות וירידות שיש להאדם בכל פעם, הכל הוא על ידי רבוי המחשבות מיום שעבר ליום הבא ומשעה לשעה, ור"ב העולם הם בעיני עצמן כזקנים, וכל אחד נחשב בעיני עצמו כאלו כבר נזקן בדרכיו שרגיל בהם ימים רבים, עד שנדמה לו שאי אפשר לו לשוב עוד לדרך אחר, ומחמת זה מייאשים את עצמן לגמרי מלהתקרב להשם יתברך, ואפילו מעט העבודה והמצות שמקיימים הוא כמו מצות אנשים מלמדה, ועושים אותה בלי התעוררות וחיות, והכל מחמת הזקנה שקפצה עליהם, שנחשבים בעיני עצמן כזקנים, שזה מזיק מאד מאד לעבודת השם. כי לא מבעיא מי שאינו הולך בדרך הישר, ונדמה לו כאלו כבר נזקן במעשיו ואי אפשר לו להשתנות עוד לטובה, שזה בודאי מזיק בלי שיעור, כי יכול לילך לאבוד לגמרי אם לא יתעורר להתחדש, שזה עיקר התשובה, בחינת "השיבנו וכו' חדש ימינו כקדם"; אלא אפילו הכשרים קצת, ואפילו צדיקים וחסידיים אם הם כזקנים בעיני עצמן ועושים עבודתם כזקן הרגיל מכבר בזה, גם זה אינו טוב, כי עיקר שלמות העבודה הקדושה הוא התחדשות בכל פעם, בבחינת "וקווי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים".

ומי שמחזק עצמו בזה להתחיל בכל פעם מחדש, בודאי לא יפול מעבודתו לעולם אפילו אם יעבר עליו מה, כי צריך האדם לסלק מדעתו וממחשבתו לגמרי היום שעבר או אפילו השעה העברה, וידמה בעיני עצמו בכל יום ואפילו בכל שעה כאילו היום נולד, בבחינת "אני היום ילדתיך", וכאלו באותה שעה נולד ובא לעולם ורוצה להכיר את מי שאמר והיה העולם.

החכמות שמכבר, שמשם נמשך כל הבלבולים המבלבלים אותו מיום לחברו, שכל זה מהסברות והחכמות של הבל שהרגל בהם מנעוריו, שנאחו בהם זְהַמַת הנחש, והם בבחינת עץ הדעת טוב ורע. ומי שרוצה להתקרב באמת להשם יתברך, צריך שישלך מעצמו כל החכמות והסברות אלו ויבטל דעתו באמת נגד הצדיקי אמת, כאלו אין לו שום שכל עצמו כלל.

ואפילו אם נדמה לו שנמשכה לו סברה זאת מאיזה ספר אף על פי כן מאחר שהסברה הזאת מרחקת אותו מהשם יתברך, צריך לסלק מדעתו, כי זה ידוע שגם בהתורה יש שני כחות, כמאמר רבותינו ז"ל: זכה, נעשית לו סם חיים, לא זכה וכו'.

ובאמת אין יודעין כלל, כי בכל דור ובכל יום משתנים העולמות לאין מספר כנ"ל, וכן נשתנים הברורים של הניצוצות שצריכין לברוך בכל פעם, כל אחד לפי מדרגתו, עד אשר באמת אין שכל בלב האדם לעמד על כל זה בשלמות. ואפילו שלמה המלך, עליו השלום, אמר על זה (קהלת ז): "אמרתי אחכמה, והיא רחוקה ממני", כמבאר ביעץ חיים בתחלתו.

על כן זה עיקר החכמה של כל אחד, לסלק החכמה והשכל של עצמו לגמרי נגד הדעת של הצדיקי אמת, ויקים מה שכתוב: "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" אפילו אם נדמה לו שאומר על ימין שהוא שמאל וכן להפך, וכמאמר רבותינו ז"ל. (הלכות בשר בחלב – הלכה ד, אותיות א ב ג י לפי אוצר היראה - יראה ועבודה, אות נה; ועין עוד השיך לזה התחזקות, אותיות נט ס סא)

מכתב

(ספר אבי הנחל א' - מכתב קט"ז)

ב"ה, יום א' כ"ו אלול תשל"ג.

לכבוד מחמד עיני ולבי, אשר זכה להבין ולטעם נעם סוד נוראות גדולת אדונו נחל נובע ההולך לפנינו להצילנו מפח יוקשים ולתקן ולרפאות נפשנו בשלמות. שנה טובה ומברכה ממקור הברכה בכל הישועות בגוף ונפש, לחיים טובים ארכים ולשלום אין קץ.

מן המוצר הרימותי קולי ואקרא אליך מעמקי לב נמו ונשבר, וכל עצמותי צועקים אליך. אנא אחי, עוררה נא מחדש אהבתך החזקה אשר אהבתי באמת בכל חבה ואוהו, ועשית עמדי חסדים נפלאים במסירת נפש עצום בלי שיעור ובלו גבול. ובכן אבקש ואתחנן מכבוד מעלתו הרם שיתנהג עמי גם עכשיו במידת טובו וענוותנותו לפני משורת הדין וידין אותי לכף זכות וימחל ויסלח לי מחילה גמורה על כל אשמותי, ולא ירע בעיני ולא יחרה אפו עלי כלל על שום דבר אשמה, רק לקיים בי ברגו רחם תזכור, כי אין אדם נתפס על צערו, כי מעת שעברתי הנתוח אני חולה גדול ביותר בכל גופי בכל איברי, ומיסר ביסורים וכאבים קשים ומרים בלי שיעור, לא עליך. אני שוכב כמעט תמיד במטה ואין לי שום קשר עם העולם, רק אני שופך את לבי לפני ה' יתברך בהתבודדות בדבורים חמים שירחם עלינו ויושיענו בתוך כלל ישראל.

נא ונא התגבר בכח חכמתך ושכלך הישר ללחם ולהכניע השטן המקטרג, שלא יוכל לקטרג ולמשל עלינו, להפריד בינינו חס ושלום, כי זה נזק גדול לנו וכו', כי כל תקונו ותקוותנו ותיקון הרבה נפשות תלוי בזה. דברי עבדו ואוהבו הנאמן המשרתו במסירות בכל לב ונפש.

ישראל בער אויסר

אימן, אימן, ראש השנה ...

אצל ה-ראש בני ישראל

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - צדיק, סימן פא-ג)
כל הדבורים שמדברים על הצדיק האמת ועל אנשיו הם טובות גדולות מאד בגשמי וברוחני (לקוטי מוהר"ן, סימן קפא).

מי ששומע דבור מפי הצדיק האמת ובפרט כשרואה אותו אז, הוא מקבל בחינת הפנים של הצדיק וביחינת שכלו ונשמתו. אך צריך לשמר משכחה. כי שכחה משכחת כל זה ממנו. וכשזוכה לזכר דברי הצדיק כמו שאמרם, או על ידי מה שחוזר מאה ואחד פעמים שעל ידי זה זוכר, או כשיאמר זה הדבר בשם הצדיק, נצטייר לפניו דמות דקנו של הצדיק והרי כאלו ואמרו הצדיק בעצמו, אך שיהיה הזכרון באמת בכח הזכרון (שם, סימן קצב).

כששומע החידוש מפי הרב בעצמו בעת שחדש אותו הרב. על ידי זה יזכרהו היטב. אבל כשאינו שומע מפי הרב בעצמו, או אפילו מפיו לאחר כך שלא בעת שחדש אותו החידוש, אזי יכול לשכחו בנקל (שם).

... "זכרתי ימים מקדם הגיתי בכל פעלך במעשה ידך אשוחח. פרשתי ידי אלך נפשי כארץ עייפה לך סלה. אזכר מעללי יה כי אזכרה מקדם פלאך. זכור תזכור ותשוח עלי נפשי". רבונו של עולם, זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם, ואין שכחה לפני כסא כבודך. עזרני והושיעני למען שמך, שאזכה לזכר היטב את כל הדבורים של הצדיקים אמתים, שזכיתי לשמע מפיהם ולראות בספריהם. זכני שאזכר היטב בכח הזכרון יפה את כל דבור ודבור שיצא מפיהם ושמעתי מפיהם או מפי כתביהם. כי אתה יודע עצם רום מעלות נשגבות של כל דבור ודבור הקדוש שיצא מפיהם אפילו במילי דעלמא, אשר אין ערך אליהם, כי כל דבריהם אמת וצדק. ומי שזוכה לקבל דבריהם באמת ולחוקקם בכח זכרונו יפה, הוא מקבל פניו ושכלו ונשמתו של הצדיק, ונחקק בדעתו המקבל והשומע אור פני הצדיק ושכלו ונשמתו, מכל שכן כששומעים מהם דברי תורה הקדושים. וברחמך הרבים, אזנים כרית לי, וכמה פעמים מתנוצץ בלבי, מעט עצם נפלאות קדשת דבריהם הנוראים המאירים לארץ ולדרים עליה באור נפלא ונורא מאד מאד עד אין חקר, עד אשר נתעורר לבי קצת להתקרב אליך באמת. אבל בעוונותי הרבים, התגברה עלי השכחה ונשכח ממני אור דבריהם המאירים ונתרחקתי ממך כמו שנתרחקתי, שכחתי את טובתי ונשיתי את קדשתם. לנשכחתי כמות מלב הייתי ככלי אבד". על כן באתי לפניך בעל הרחמים, מזכיר נשכחות, שתרחס עלי בעתה, ותזכני לזכר מעתה את כל דברי אמת שאשמע מפי הצדיקים אמתים, או מה שאלמוד בספריהם הקדושים. ותזכירני ברחמך כל מה ששמעתי כבר ושכחתי, הכל תזכירני ברחמך, ולא אשכח עוד דבר ממשנתי כל ימי חי עד עולם:

ותהיה בעזרי ותושיעני מהרה שאזכה לקיים מה שהזהירונו רבותינו זכרונם לברכה, לציר לפני בשעת הלמוד דמות דיוקנו של התנא והצדיק שאני לומד דבריו הקדושים, ויהיה דומה בעיני כאלו הצדיק והתנא עומד לפני. וכן כשאדבר ואספר דברי תורתו לאחרים השומעים ממני, יהיה מציר ועומד לפני דמות דיוקנו הקדוש, עד שיהיה נחשב כאלו התנא והצדיק בעצמו מדבר עמהם ושומעים דבריו מפיו הקדוש בעצמו, באפן שיעשו דבריהם הקדושים פעלתם בשלמות. ויגמרו הצדיקים כל התקונים שהתחילו להמשיך בעולם, להחזיר כל העולם לעבודתך ולתורתך באמת. ותזכני לחזר כל דבור וכל חדוש אמתני של התורה הקדושה מאה פעמים ואחד לפחות, באפן שאזכר היטב כל דבור ודבור בדעתי ולא אשכח ממשנתי אפילו דבור אחד לעולם, עד שיהיה נחקק ונצטייר בדעתי ושכלי ונשמתני פניו ושכלו ונשמתו של הצדיק האמת שאני לומד ועוסק בדבריו הקדושים והנוראים, באפן שארגיש היטב טעם נעם מתיקות ערבות דבריהם הנשגבים, ויאיר בדעתי ונשמתני אור התנוצצות דבריהם המאירים באור נשגב ונורא מאד מאד, למען אזכה לשוב אליך מהרה, להשליך אלילי כסף וזהב ולא אלך עוד אחרי שרירות לבי הרע. ואמשך ואשמט את עצמי מהבלי עולם הזה ותענוגותיו, ואשים כל מגמתי ותשוקתי וחפצי וחשקי ורצוני ותקוותי לעולם הבא הנצחי הקים לעד, לא אחליף עולם עומד בעולם עובר, כצל עובר: (לקוטי תפילות - מתוך תפילה קל"א)

השומע אור פני הצדיק ושכלו ונשמתו, מכל שכן כששומעים מהם דברי תורה הקדושים. וברחמך הרבים, אזנים כרית לי, וכמה פעמים מתנוצץ בלבי, מעט עצם נפלאות קדשת דבריהם הנוראים המאירים לארץ ולדרים עליה באור נפלא ונורא מאד מאד עד אין חקר, עד אשר נתעורר לבי קצת להתקרב אליך באמת. אבל בעוונותי הרבים, התגברה עלי השכחה ונשכח ממני אור דבריהם המאירים ונתרחקתי ממך כמו שנתרחקתי, שכחתי את טובתי ונשיתי את קדשתם. לנשכחתי כמות מלב הייתי ככלי אבד". על כן באתי לפניך בעל הרחמים, מזכיר נשכחות, שתרחס עלי בעתה, ותזכני לזכר מעתה את כל דברי אמת שאשמע מפי הצדיקים אמתים, או מה שאלמוד בספריהם הקדושים. ותזכירני ברחמך כל מה ששמעתי כבר ושכחתי, הכל תזכירני ברחמך, ולא אשכח עוד דבר ממשנתי כל ימי חי עד עולם:

ותהיה בעזרי ותושיעני מהרה שאזכה לקיים מה שהזהירונו רבותינו זכרונם לברכה, לציר לפני בשעת הלמוד דמות דיוקנו של התנא והצדיק שאני לומד דבריו הקדושים, ויהיה דומה בעיני כאלו הצדיק והתנא עומד לפני. וכן כשאדבר ואספר דברי תורתו לאחרים השומעים ממני, יהיה מציר ועומד לפני דמות דיוקנו הקדוש, עד שיהיה נחשב כאלו התנא והצדיק בעצמו מדבר עמהם ושומעים דבריו מפיו הקדוש בעצמו, באפן שיעשו דבריהם הקדושים פעלתם בשלמות. ויגמרו הצדיקים כל התקונים שהתחילו להמשיך בעולם, להחזיר כל העולם לעבודתך ולתורתך באמת. ותזכני לחזר כל דבור וכל חדוש אמתני של התורה הקדושה מאה פעמים ואחד לפחות, באפן שאזכר היטב כל דבור ודבור בדעתי ולא אשכח ממשנתי אפילו דבור אחד לעולם, עד שיהיה נחקק ונצטייר בדעתי ושכלי ונשמתני פניו ושכלו ונשמתו של הצדיק האמת שאני לומד ועוסק בדבריו הקדושים והנוראים, באפן שארגיש היטב טעם נעם מתיקות ערבות דבריהם הנשגבים, ויאיר בדעתי ונשמתני אור התנוצצות דבריהם המאירים באור נשגב ונורא מאד מאד, למען אזכה לשוב אליך מהרה, להשליך אלילי כסף וזהב ולא אלך עוד אחרי שרירות לבי הרע. ואמשך ואשמט את עצמי מהבלי עולם הזה ותענוגותיו, ואשים כל מגמתי ותשוקתי וחפצי וחשקי ורצוני ותקוותי לעולם הבא הנצחי הקים לעד, לא אחליף עולם עומד בעולם עובר, כצל עובר: (לקוטי תפילות - מתוך תפילה קל"א)

סיפור
... והנה בעוונותינו הרבים בא השמש בצהרים ונסתלק אדונו מורנו ורבונו זכרונו לברכה זה סמוך לשנים עשר שנים ונשארו כיתומים וסמוך אחר הסתלקותו עלה על דעתי לנסוע לארץ ישראל עם אשתי ויוצאי-חלצי שיחיו לקבע דירתם שם, וכבר חשבתי בדעתי וראיתי שבקל אוכל לעשות לי מעמד פרנסה על ידי קרובים עשירים שלנו, ועל ידי

אנשי-שלומנו וגם מעט ממון היה לי אז בערך מאה אדמים וקצת תכשיטין וכלי כסף, ועל ידי כל זה ראיתי שבקל אוכל לעשות לי איזה מעמד להתפרנס בצמצום ובהוצאה קטנה בארץ ישראל אבל ראיתי שאיני רשאי לנסע לארץ ישראל לקבע דירתי שם מחמת כמה עסקים של זכות הרבים גדול מאד שאני צריך לעשות כאן בחוץ לארץ, דחינו בעניין תורתנו של רבנו זכרונו לברכה שזכיתי לכתבה ושאני צריך לכתב עוד מה שאני זוכר עדין להעתיק ולהדפיס וכו' וכו', כאשר באמת זכיתי בשנה הראשונה אחר הסתלקותו להדפיס ספרו לקוטי תנינא וספר האלף-בית והקצור בשנה ההוא על כן ראיתי שאי אפשר לי לנסוע לקבוע דירתי שם לגמרי ולנסוע לבדי.

גם כן לא היה לי פנאי אז, וגם מחמת רבוי ההוצאה ושאר מניעות הן על כל אלה לא יכלתי לנסוע ודרך האדם שבתוך כך בא עליו שכחה ושוכח על כן עברו כמה זמנים ששכחתי מלכסוף לארץ ישראל אבל מחמת שבתורתנו של רבנו זכרונו לברכה נזכר ארץ ישראל כמה פעמים, ומבאר שם שצריך כל אחד לבקש מהשם יתברך שיהיו לו כסופין וחשק לארץ ישראל וכו', על כן נתגברתי בכל פעם ונזכרתי בדברי רבנו זכרונו לברכה וחזרתי ונכספתי לארץ ישראל וכן היה כמה פעמים אבל בכל פעם ראיתי שאי אפשר לי עכשיו להוציא מכח אל הפעל חשקי ורצוני לנסוע לארץ ישראל מעצם המניעות שהיו לי אז והנה מעת שזכיתי לכתב התפלה מהתורה ט' תקונין לי עכשיו להוציא מכח אל הפעל חשקי ורצוני לנסוע לארץ ישראל מעצם המניעות שהיו לי אז והלאה התחלתי להתפלל כל פעם לפני השם יתברך שיעזור לי לבוא לארץ ישראל ובכל פעם שראיתי עצם המניעות שעומדים לפני שמונעים אותי מארץ ישראל, אז דייקא התפללתי הרבה שאזכה לבוא לארץ ישראל כי ידעתי כי גדול ה' והשם יתברך יכול לעזר בעצם מניעות כאלה שאזכה לשבר הכל ולבוא לארץ ישראל כי הוא יתברך גיבור ורב להושיע וממנו לא יפלא כל דבר, אחר כך זכיתי לכתב עוד כמה תפלות לבוא לארץ ישראל ובכל פעם נתגבר חשקי יותר ויותר ואף על פי כן עברו ימים ושנים הרבה ולא זכיתי לגמר מחשבתי בפעל לנסוע לארץ ישראל.

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)
... אני מכרתי המאפיה. נתן נחמן היה לו מחלה קשה, והלך כל הכסף ונשאר הבית רק אבנים, לחם לא היה, כסף לא היה, ואני לא יכולתי לדבר עם שום אדם, התביישתי, צער כזה, ילדים קטנים לא היה לחם לאכול, איזה צער זה! לא על חינוך כותב לי רבנו "תלמידי היקר", הוא לקח ממני אפילו חתיכת לחם, ולא הביא לי כלום, הכל הוא לקח! ברוך השם היום אין לי משא, רק אני לבדי, אין לי משא, אין לי ילדים. ילדים צריך לתת להם לחם, היום אני עשיר, אין לי ילדים שרוצים לחם, שאומרים: "לחם, לחם, לחם" ...

... אבל אנחנו יש לנו "עוז והדר", "לבושה", "לבושה" זה הלבוש, הלבוש רוחני של הנשמה, של הלב, כל פסוק זה יכול עוד פעם, "עוז והדר", "פיה פתחה", לא יכול להיפרד, עוד פעם ועוד פעם. רק פתח את הפה, תגלה חכמה, "ותורת חסד על לשונה". מה שיש "ליקוטי מוהר"ן", הפירושים, הדיבורים האלה, דברי השם, הוא הרגיש איזה חוזק, איזה גבורה, "עוז מחזיק את זה, למה לא? כל ניגון היה לו בשמים ... אנחנו רקדנו וקיבלנו אבנים, כל האבנים שהיה בשוק, אז קיבלנו. מה זה משוגעים? הם רוקדים? פלאות? נראה, רק סבלנות, נראה, נראה מה שיהיה בעולם, איזה אור, איזה שמחה, איזה חיים יהיה בעולם, זה לא חיים, מה שזה עכשיו, זה לא עולם, זה לא כלום. מה שיש ב"ליקוטי מוהר"ן", תורות כאלו, דיבורים כאלה, עוד לא היה פלאות כאלה בעולם.

זה כלליות כל התורה, כל דיבור של רבנו הוא כלליות כל התורה וכל נפשות ישראל, וכל התיקונים של כל אחד מישראל, אוי, ברוך השם, אבל קרוב הזמן שזה יתגלה בעולם, מה שיהיה, אני לא יודע איך היה נשאר בחיים כשהוא (רבי ישראל קרדונר) אמר "פיה פתחה בחכמה", הוא רצה חכמה, איך הוא נשאר בחיים: אחר כך, "ותורת חסד על לשונה", תורת חסד, איפה אני? יש תורת חסד בעולם, יש כבר, יש לנו כבר כל הישועות שאנחנו צריכים, יש לנו כבר רבנו הקדוש בזה העולם, והוא השאיר, נתן לנו "ליקוטי מוהר"ן", "סיפורי מעשיות", שיחות כאלו, כל דיבור, "חיי מוהר"ן", מה זה, יהיה עולם אחר, כל דיבור שגילה רבנו יברא עולם חדש, רק לשמוע דיבור אחד יוצא מן הלב כזה...

עבת שלום